

Undervisningsbeskrivelse

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET
STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

Termin	maj-juni 2025
Institution	Kolding HF & VUC
Uddannelse	Toårig hf
Fag og niveau	Dansk A
Lærer(e)	Mette Marie Gye, Signe Albjerg Laugesen, Tanja Riishede Duus
Hold	HF2-23Y

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb i faget

Forløb 1	Kommunikation
Forløb 2	Retorik og argumentation
Forløb 3	Middelalderen og fortællingens forvandling
Forløb 4	Kortfilm og spillefilm
Forløb 5	Mellem linjerne
Forløb 6	Dansk-historie forløb
Forløb 7	Danmark mit fædreland (romantikken)
Forløb 8	Kirke, køn og klasse (det moderne gennembrud)
Forløb 9	Virkelighed og iscenesættelse
Forløb 10	Voldsom lyrik
Forløb 11	Medier og journalistik

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Nb! Et skema for hvert forløb

Titel 1	Kommunikation (inkl. forløb om skriftlighed / analyserende artikel)
Indhold	Primærtekster i kompendiet for forløbet: • Uddrag af et interview fra Go' morgen Danmark mellem Anne-Grethe Bjarup Riis og Susanne Møller den 16.2.2011 (http://kortlink.dk/qzzk) • Uddrag af <i>Blinkende lygter</i> (klippet om "den syge høne") (Syg høne-uddrag) • Casper Christensen og Frank Hvams bidrag til "Knæk cancer" (Knæk...) • "Lasagne"- Novellen er fra samlingen <i>Tyverier</i> fra 2019. af Thomas Korsgaard • "Ved Betinas konfirmation" - lejlighedssang ift. genrebestemmelse i <i>Det sproglige i dansk</i> Teori anvendt i forløbet: <u>Fra lærebøger:</u> • "Kommunikation" og "Mundtligt og skriftligt" (kap. 1 og 2) i <i>Det sproglige i dansk</i> (teoribogen) af Peter Heller Lützen, 2005 • Om dialogskik, samarbejde, høflighed og facework i <i>Håndbog til dansk</i> (uddrag af kap. 4.12 "Kommunikationsanalyse") af Ole Schultz Larsen • <i>Grundbog i retorik - at vise og overbevise</i>, af Bodil Marie Gade mf., 2017, Systime.
Omfang	22 lektioner af 45 min.
Særlige fokuspunkter	Centrale begreber: • Face og facework, herunder korrektionsprocessen, ansigtstruende og ansigtsdæpende handlinger • Samarbejdsprincippet (ærlighed, holde sig til emnet, tilpas mængde information, udtrykke sig klart) • Høflighedsprincippet (hensynsfuld, beskeden, positiv, gavmild, enighed)

	• God samtaleskik: turtagning, gambitter, engagement, øjenkontakt
Væsentligste arbejdsformer	Læreroplæg, dialogisk klasseundervisning, kreative opgaver, individuelle skriveøvelser, gruppearbejde, procesorienteret skrivearbejde, begrebstræning, mini-fremlæggelse af reklameplakat

Titel 2	Retorik og argumentation (inkl. forløb om mundtlighed)
Indhold	Primærtetekster i kompendiet: • Socialdemokratiet: "Jeg vil passe på det Danmark, du kender", (2015) (valgvideo) • Paradise Hotel - hævnceremoni del 1 (Paradise hotel 2020// hævn ceremoni del 1 (fra 1:50 minut) • Arnold Schwarzenegger tells Putin to "stop this war" (17/3-2022) (stemmeflyttende tale) • P1 - Debat https://www.dr.dk/lyd/p1/p1-debat/p1-debat-2023/p1-debat-haenderne-op-eller-vi-sprayer-11162301384- (21/9-2023) • Facebook opslag af Inger Støjberg (11/8-2023) (argumentationens faser) • THE SNAKE: Trump reads song lyrics, relates it to illegal immigrants (11/2-2020) (intertekstualitet) • Al Wilson - The snake (1969) (intertekstualitet) • Burhan G: "Lucy" (2016) (sproglige virkemidler) • Kristian Thulesen Dahl: "DF´s 20 års jubilæumsårsmøde" (uddrag af politisk tale) (19/9-2015) • Carsten Norton, Jan Søgaard m.fl.: "Her brugte de Kirstens dankort" (<i>Ekstrabladet</i>, 3. januar 2012) • Af "Bekendtgørelse af Lov om hunde" (s. 19-20) i <i>Det sproglige i dansk</i> • "Andreas og Sebastian snakker om musik" (s. 17-18) i <i>Det sproglige i dansk</i> Supplerende materialer:

- Reklame: [Hvilken stemme giver du videre? Tal ordentligt, det koster ikke noget! | Call me](#) af Call me i 2015)
- Reklame: https://www.youtube.com/watch?v=ZbPuRI1rx_I (lanceret af Oister i 2015)
- Reklame: <https://www.youtube.com/watch?v=K05pHAqwk2U> (lanceret af Tryg i 2010)
- Reklame for Compeed (i *Alt for damerne*, nr. 18, 3. maj 2005)

Teori anvendt i forløbet:

- Lærerproduceret materiale om:
 - Det retoriske pentagram
 - Kontekst
 - Toulmins argumentationsmodel
 - De moderne etosdyder
 - Sproglige- og retoriske virkemidler
 - Argumentationens faser
 - Argumenttyper
 - Taler: Lejlighedstalen og den politiske tale
 - Mundtlig formidling
 - Intertekstualitet
 - Oversigt over mundtlig vs. skriftlig formidling
- Fra lærebøger:
 - Appelformerne, herunder de moderne etos-dyder Fra <https://grundbogiretorik.systime.dk/index.php?id=156&L=0>
 - "Genre og funktion" - Fra: Grundbog i retorik - at vise og overbevise, 2017, Systime.
<https://grundbogiretorik.systime.dk/?id=130>
 - "Hensigtsmæssig kommunikation" - Fra: Grundbog i retorik - at vise og overbevise, 2017, Systime. <https://grundbogiretorik.systime.dk/?id=224>
 - "De moderne etosdyder" - Fra: Grundbog i retorik - at vise og overbevise, 2017, Systime <https://grundbogiretorik.systime.dk/?id=227#c958>

	Argumenttyper fra https://hbdansk.systime.dk/?id=205#c628
Omfang	42 lektioner a 45 min.
Særlige fokuspunkter	Centrale begreber: - Toulmins argumentationsmodel (påstand, belæg, styrkemarkør, rygdækning, gendrivelse) - Appelformer (etos (de moderne dyder), logos, patos) - Det retoriske pentagram (modtager, afsender, emne, kontekst, sprog) - Sproglige virkemidler (retoriske spørgsmål, triade, metafor, sammenligning, farvede ord, modsætningspar, gentagelser, intertekstualitet) - Talegenren (lejlighedstalen vs. den politiske tale)
Væsentligste arbejdsformer	Dialogisk klasseundervisning, gruppearbejde, individuelt arbejde med skriftlig opgave, læreroplæg, begrebstræning, arbejde med mundtlig feedback, fremlægge taler, kreative øvelser

Titel 3	Middelalderen (1050-1536) og fortællingens forvandling
Indhold	Primærtekster i kompendiet for forløbet: - Folkevisen "Ebbe Skammelsøn" "Brødre" (2004) instrueret af Susanne Bier (film) - Brødrene Grimm: folkeeventyret "Askepot", 1812 - H.C. Andersen: "Fyrtøjet", 1835 - Karen Blixen: "Ringene" fra <i>Skæbne-Anekdoter</i>, 1958 - Brødrene Grimm: folkeeventyret "Rødhætte" - Maleri: En brudefærd, Jørgen Sonne, 1856

	Teori anvendt i forløbet: <u>Lærerproduceret materiale om:</u> • Danskfaglig metode • Middelaldersamfundet • Genretræk for folkeviser • Genretræk for folkeeventyr og kunsteventyr • Person- og miljøkarakteristik • Fortælleforhold • Mundtligt og skriftligt sprog <u>Fra lærebøger:</u> • Undervisningsfilm om folkeviser: Folkeviser - dansk litteratur • Tekst om folkeviser fra "Litteraturen på langs og tværs": https://litthist.systime.dk/?id=135 • Håndbog til Dansk om eventyr: https://hbdansk.systime.dk/?id=172#c1166 • Skema over folkeeventyr og kunsteventyr Fra <https://dansksiderne.dk/index.php?id=3478>
Omfang	32 lektioner a 45 min.
Særlige fokuspunkter	Centrale begreber: • Feudalsamfund og hierarkisk verdensopfattelse • Trylleviser og ridderviser • Syrebadsteknik i folkeviser (stereotype karakter- og miljøbeskrivelser, ubestemt tid og sted, formelsprog, simpel handling, enkelt sprog, dialog mellem højst 2 personer af gangen) • Ekspansionsteknik i folkeviser (gentagelser, gentagelser med variation, detaljerede beskrivelser) • Folkeeventyr (gentagelser og talmagi, formelsprog, ubestemte tids- og stedsangivelser, stereotype personer, kun de nødvendige personer indgår, modsætningsstrukturer) • Hjemme – ude – hjem • Aktantmodellen

	• Fortælleforhold
Væsentligste arbejdsformer	Dialogisk klasseundervisning, gruppearbejde, pararbejde, læreroplæg, højtlesning, kreative øvelser, procesorienteret skrivning, begrebstræning

Titel 4	Kortfilm og spillefilm
Indhold	Primærtekster i kompendiet for forløbet: • Mathieu Ratthe: "Lovefield", 2008 • Roberta Hilarius Reichardt: "Knæler", 2019 • Andreas Thaulow: "Pistol", 2016 • Filmanmeldelse: Thomas Spejlborg Sejersen: "Retfærdighedens ryttere: Anders Thomas Jensens overrumplende nye film er hans bedste siden blinkende lygter", 2020 (https://soundvenue.com/film/2020/11/retfaerdighedens-ryttere-anders-thomas-jensens-overrumplende-nye-film-er-hans-bedste-siden-blinkende-lygter-431075) • Spillefilm: "Druk", 2020 instrueret af Thomas Vinterberg • Projekt om en spillefilm (1. værk): Eleverne har valgt én af flg. Spillefilm: 1. "Pagten" (2021) instrueret af Bille August (fordi vi har læst "Ringene") 2. "Retfærdighedens ryttere" (2020) instrueret af Anders Thomas Jensen (fordi vi ser et eks. på en filmanmeldelse af denne i kortfilmsforløbet) 3. "En frygtelig kvinde" (2017) instrueret af Christian Tafdrup (i relation til kommunikationsforløbet, dialogskik) 4. "Danmarks sønner" (2019) instrueret af Ulaa Salim (i relation til politiske (stemmeflyttende) taler) 5. "Mens vi lever" (2017) instrueret af Mehdi Avaz (fokus på filmiske virkemidler) Teori anvendt i forløbet:

	<u>Lærerproduceret materiale om:</u> • Filmiske virkemidler • Kortfilmssgenren • Raskin og komposition <u>Fra lærebøger:</u> • Ole Schultz Larsen: "Komposition og spænding i spillefilm" + "Fremdrift og spænding" fra <i>Håndbog til dansk</i>, 2020, Systime (https://hbdansk.systime.dk/index.php?id=223&L=0 og https://hbdansk.systime.dk/index.php?id=223&L=0) • Aktantmodellen Fra <https://filmcentralen.dk/grundskolen/filmsprog/aktantmodellen>
Omfang	18 lektioner a 45 min.
Særlige fokuspunkter	Centrale begreber: • Billedbeskæring (supertotal, total, halvtotal, halv nær, nær, ultranær) • Asynkron lyd (voice-over, underlægningsmusik, effektlyde) • Synkron lyd (reallyd, baggrundsmusik, forstærket reallyd) • Kamerabevægelse (panorering, travelling, tilt, håndholdt, statisk) • Klipping (skjult klipping vs. synlig, fx montageklipping, kontrastklipping) • Kameravinkler (normalperspektiv, frø- og fugleperspektiv) • Lys (high-key og low-key) • Kortfilm og Raskins syv parametre • Aktantmodellen
Væsentligste arbejdsformer	Dialogisk klasseundervisning, gruppe- og pararbejde, individuelt arbejde, læreroplæg, mini-projekt, fremlæggelser ifm. værklæsning, omlagt skriftlighed

Titel 5	Mellem linjerne
----------------	------------------------

Indhold	Primærtekster i kompendiet for forløbet: • Spillefilm: "American Psycho", 2000 instrueret af Mary Harron • Martin A. Hansen: "Agerhønen" fra <i>Agerhønen</i>, 1947 • Helle Helle: "Hedebølge" fra <i>Biler og dyr</i>, 2000 • Thomas Korsgaard: "Tyverier", 2019 • St. St. Blicher: "Sildig Opvaagnen", 1828 (uddrag) • Peter Seeberg: "Støvsuger", 1997 • Thomas Korsgaard: "Mente i det", 2023 (2. værk, sprogligt perspektiv) Supplerende materialer: Eksempler på upålidelig fortæller: - Trailer til "A beautiful mind" - den upålidelige fortæller afsløres (1:30 min. inde) - Joker og den imaginære kæreste Edgar Allan Poe - The Tell Tale Heart with subtitles (Read by Christopher Lee) Teori anvendt i forløbet: <u>Lærerproduceret materiale om:</u> ○ Danskfaglig metode ○ Fortælleforhold ○ Person- og miljøkarakteristik ○ Sprog handlinger ○ Den upålidelige fortæller ○ Tomme pladser <u>Fra lærebøger:</u> • "Novellegenren" fra ibogen <i>Dansk på ny (Læreplan 2017)</i>: https://danskpaany.systime.dk/index.php?id=151 • Replikker i litteraturen: uddrag fra lærebogen <i>Faglige forbindelser</i> (2005) af Solveig Bennike, Lisbeth Nyborg, Mette Trangbæk Hammer • Minimalisme fra Minimalisme og Helle Helle - dansk litteratur
---------	--

Omfang	30 lektioner a 45 min.
Særlige fokuspunkter	Centrale begreber: • Danskfaglig metode • Fortælletyper (1.personsfortæller, 3.personsfortæller) • 3.personsfortæller (observerende, alvidende, personbunden) • Synsvinkel (indre, ydre, kombineret) • Direkte, indirekte eller dækket tanke/tale • Direkte og indirekte person- og miljøbeskrivelse • (Minimalisme) (less is more, indirekte fortællestil, show it, don't tell it) • Den klassiske novelle (enstrenget handling, tredeling, uventet begivenhed, begrænset persongalleri, afrundet) • Den moderne novelle (enstrenget handling, in medias res, åben slutning, begrænset persongalleri, tomme pladser) • Sproghandlinger
Væsentligste arbejdsformer	Dialogisk klasseundervisning, begrebstræning, gruppe- og pararbejde, individuelt arbejde, videooptagelse af mundtlige fremlæggelser, læreroplæg, skriveøvelse kortprosa

Titel 6	Dansk-historie forløb
Indhold	Primærtekster i kompendiet for forløbet: • "Det haver så nyligen regnet" (1890) af Johan Ottosen Fra https://www.hojskolesangbogen.dk/om-sangbogen/historier-om-sangene/d/det-haver-saa-nyligen-regnet/ • Mette Frederiksens tale ved Dybbøl Banke 15/6-2020, i anledning af 100 året for genforeningen, Tekst: https://www.stm.dk/statsministeren/taler/statsminister-mette-frederiksens-tale-ved-genforeningsarrangement-paa-dybboel-banke-den-15-juni-2020/

	• Video: https://www.dr.dk/nyheder/regionale/syd/i-hoerer-ogsaa-til-danmark-statsministerens-tale-glaeder-glemte-folk Teori anvendt i forløbet: <u>Lærerproduceret materiale om: (uddrag og repetition fra Forløb 2: Retorik og argumentation)</u> • Lejlighedstalen som genre • Sproglige virkemidler • De moderne etos-dyder • Logos og patos • Billedsprog
Omfang	10 lektioner a 45 min.
Særlige fokuspunkter	Centrale begreber: • Afsender og synsvinkel • Tendens • Troværdighed • Sproglige virkemidler
Væsentligste arbejdsformer	Dialogisk klasseundervisning, begrebstræning, gruppe- og pararbejde, individuelt arbejde, ekskursion til Dybbøl Mølle, læreroplæg

Titel 7	Danmark mit fædreland (oplysningstiden og romantikken 1700-1870)
Indhold	Primærtetekster i kompendiet for forløbet: • Oplysningstiden:

- Ludvig Holberg: uddrag af *Erasmus Montanus* (2. scene 2. akt + 6. scene 3. akt + 1. scene 4. akt + 4. scene 4. akt), 1723
- Ludvig Holberg: "Epistel 395 - om censur", 1749
- Herunder arbejdsspørgsmål om censur med satireillustrationer fra Muhammed-krisen - Muhammedtegningerne af Kurt Vestergaard for Jyllandsposten 30/9-2005 og forside fra Charlie Hebdo 15/1-2015
- Biedermeier (Romantikken):
 - N.F.S. Grundtvig: "Langt højere bjerge", 1820 fra <https://kalliope.org/da/text/grundtvig2002031701>
 - N.F.S. Grundtvig: "Det er så yndigt at følges ad", 1855
 - Adam Oehlenschläger: "Fædrelandssang/ Der er et yndigt land", 1819 fra ["Der er et Yndigt Land" af Adam Oehlenschläger, 1819 \(danmarkshistorien.dk\)](http://www.danmarkshistorien.dk)
 - Herunder arbejdsspørgsmål om nationalromantik med valgplakat "Vi elsker Danmark" - valgannonce for Dansk Folkeparti (2018)
 - Jane Austen: uddrag af "Stolthed og fordom" (1813) *Uddraget er fra en oversættelse af Ebba Brusendorff fra forlaget SFA-89, 2013*
 - H. C. Andersen: "Den lille havfrue", 1837 fra www.andersenstories.com
 - Den norske nationalmelodi, 1864 ("Ja, vi elsker dette landet")
Tekst: Bjørnstjerne Bjørnson, melodi: Rikard Nordraak

Den svenske nationalmelodi, 1866 ("Du gamla, Du fria")

Teksten er skrevet af Richard Dybeck

Supplerende stof:

- Nicolaj Arcel: *En kongelig affære*, 2012 (film)
- Dokumentar DR:

[I Grundtvigs fodspor | Se online her | DRTV](#) "Folkeoplysning" (afsnit 2) 29 min., 2024

- *Den litterære kanon styrker den fælles kultur og generelle dannelse* - Debatindlægget er fra Berlingske den 27. august 2020. Martin Hassellund
- *Den litterære kanon sikrer kvalitetstekster* - Tekststykket indgår i en artikel om kanon fra Litteratursiden.dk. Morten Berring-Jensen

	• <i>Danskfagets litteraturkanon er ligesom FCK - der satses kun på mændene</i> - Debatindlægget er fra Berlingske den 26. november 2019. Katharina Rytter Råberg Teori i kompendiet for forløbet: • Lærerproduceret materiale om: ○ Oplysningstiden ○ Dramaet som genre ○ Romantikken og Biedermeier • Afsnit fra <i>Brug litteraturhistorien</i> af Mimi Sørensen m.fl., 2014: ○ "Holbergs komedier" ○ "Romantikken: En kaotisk tidsalder" ○ "Nationalromantisk harmoni" ○ "Biedermeier: Enhedskultur og idyl" • Analysemodel "Erasmus Montanus" Fra: https://bl.systime.dk/?id=160 • Teori om Jane Austen Fra <https://litteratursiden.dk/forfattere/jane-austen> • Maleri af J. Th. Lundbye, 'Efterårslandskab. Hankehøj (gravhøj) ved Vallekilde', 1847 • Maleri af C.W. Eckersberg: Udsigt til sommerspiret, 1809 • Maleri af Martinus Rørbye: Kirurgen Chr. Fenger med hustru og datter, 1829
Omfang	40 lektioner a 45 min.
Særlige fokuspunkter	Centrale begreber: • Oplysningstiden: ○ Fornuft, rationalisme, viden og oplysning ○ Naturvidenskabelige revolution >< overtro / religion

	○ Ytringsfrihed og censur, demokrati, menneskerettigheder ○ Dramaet som genre (replikker og regibemærkninger) ○ Holbergs komedier (den typiske hovedperson og opbygning) • Biedermeier (Romantikken): ○ Dannelse og ordentlighed ○ Familien og tryghed i hjemmet ○ Harmoni og idyl ○ Idealisme, følelser og fantasi ○ Fædrelandskærlighed og nationalromantik ○ Romantismen: Det erotiske, mystiske og dæmoniske
Væsentligste arbejdsformer	Dialogisk klasseundervisning, gruppe- og pararbejde, matrixgrupper, individuelt skriftligt arbejde, begrebstræning, læreroplæg, fælles højtlesning, kreative øvelser, eksamenstræning, repetitionsøvelser, analog undervisning, svar-bazar

Titel 8	Kirke, køn og klasse (Det moderne gennembrud 1870-1890)
Indhold	Primærtetekster i kompendiet for forløbet: • Det moderne gennembrud: ○ Amalie Skram: uddrag af <i>Constance Ring</i>, 1885 ○ Henrik Pontoppidan: "Ane-Mette", 1887, fra novellesamlingen <i>Fry Hytterne</i> ○ Henrik Pontoppidan: <i>Isbjørnen</i>, 1887 (4. værk, roman, litt. Perspektiv) ○ Martin Andersen Nexø: <i>Lønningsdag. En idyl</i>, 1900 ○ Herman Bang: <i>Den sidste balkjole</i>, 1887 ○ Herman Bang: <i>Fattigliv</i>, 1880 Supplerende stof: • https://litthist.systime.dk/?id=142#c297

	• Undervisningsfilm om det moderne gennembrud https://litthist.systime.dk/?id=125 • <i>Ludermanifestet</i> - af GirlSquad1, 2017. [Teksten er et uddrag af forordet til bogen.] • <i>Der er ligestilling i Danmark, hvis folk ellers vil gøre brug af det</i> - Debatindlæg d. 26.07.2018 af TOKE KRUSE • <i>Kvinder, mænd og ligestilling</i> - Video med Asger Aamund Teori i kompendiet for forløbet: • Lærerproduceret materiale om: ◦ Det moderne gennembrud og sædelighedsfejden • Afsnit fra <i>Brug litteraturhistorien</i> af Mimi Sørensen m.fl., 2014:
Omfang	36 lektioner a 45 min.
Særlige fokuspunkter	Centrale begreber: • Det moderne gennembrud: ◦ Kritik af køn, klasse og kirke ◦ At sætte problemer under debat i litteraturen ◦ Sædelighedsfejden (debat om kønsroller og undertrykkelsen/frigørelsen af kvinder, tre grupper: de traditionelle, de konservative, de moderne) ◦ Realistisk litteratur
Væsentligste arbejdsformer	Dialogisk dialogisk klasseundervisning, gruppe- og pararbejde, individuelt skriftligt arbejde, begrebstræning, læreroplæg, fælles højtlesning, fokuseret læsning af et værk, kreative øvelser, repetitionsøvelser, projektarbejde ifm. mini-SSO

Titel 9	Virkelighed og iscenesættelse
Indhold	Primærttekster i kompendiet for forløbet: • Dokumentarer fra DR: ○ DR: "Kvindefængslet; Fængselsmor" (Sæson 1, episode 1) 30 min. https://www.dr.dk/drtv/se/kvindefaengslet_faengselsmor_487479 ○ DR: "Stik mig smuk; Instaface" (Sæson 1, episode 5) 28 min. https://www.dr.dk/drtv/serie/stik-mig-smuk_443514 ○ DR: "Sygt skarp; Krudten er kicket ind" (sæson 1, episode 1) 25 min. https://www.dr.dk/drtv/serie/sygt-skarp_452865 ○ DR: "Alle elsker Sinan; Fucking bøsser", (Sæson 1, episode 3) 20 min. https://www.dr.dk/drtv/se/alle-elsker-sinan_fucking-boesser_419263 ○ DR: "Tykke Ida", 2017, (Sæson 1, episode 1) 28 min. https://www.dr.dk/drtv/serie/tykke-ida_6673 ○ DR: "De dyre piger; Risengrød og chanelsko" (Sæson 1: afsnit 4) 21 min. https://www.dr.dk/drtv/serie/de-dyre-piger_259421 Dokumentarfilm: ○ Christian Sønderby Jepsen: <i>Naturens uorden</i>, 2015 (3. værk) • Analyse af "Tykke Ida": følelses-tv uden medfølelse, Fra: "Digitale medier, køn og krop", Udkast til Kapitel 6: "Kropskampe i nye tv-formater" • Artikel (kommentar): <i>Utilstrækkelighed: Retorisk tryllestøv</i>, af Asker Hedegaard Boye, 4. december 2020 Weekendavisen Sektion 2 AS • Artikel: <i>Anne Sophia Hermansen kaldte hendes adfærd for selvskadende: På en måde har hun ret</i>, af Anne Baungård, Onsdag d. 14. juli 2021 Berlingske - Fra https://www.berlingske.dk/skaerm/anne-sophia-hermansen-kaldte-hendes-adfaerd-for-selvskadende-paa-en-maade>

Supplerende materialer:

- *Hvorfor er det ikke reality-tv, når det bliver vist på DR og TV2?* - klumme bragt på mydailyspace.dk, 13. juni 2017. af Stefanie Frid Jørgensen
- *Gift ved første blik udhuler ægteskabet* - Teksten er bragt i Information, 17. februar 2017. af Mikael Arendt Laursen
- *Gift ved første blik* (uddrag fra sæson 1, episode 1 - 00:00-06:10) [Gift ved første blik: Sæson 1 | Se online her | DRTV](#)

Teori i kompendiet for forløbet:

- Lærerproduceret materiale om:
- Filmiske virkemidler
- Vigtige begreber til reality-dokumentar og iscenesættelse
- Remediering
- Afsnit fra *DOX* af Dorthe Schmidt Granild og Mette Wolfhagen, 2016:
 - "Definition af dokumentargenren" (s. 16-18)
 - "Autenticitetsmarkører - Signaler om virkelighed" (s. 18-21)
- "Dokumentarens fortælleformer" (s. 44)
- "Tv-dokumentarisme" fra ibogen *Levende billeder - grundbog i mediefag* af Anders Dahl m.fl., 2013, 2018
- "Selvfremstilling på SoMe", Fra *Sproget arbejder* af Birgitte Darger, Kasper Lezuik Hansen og Christian Kock, Dan sklærerforeningens Forlag og Systime 2015, s. 66-75
- Fakta- og fiktionskoder fra <https://hbdansk.systime.dk/?id=224#c1021>
- *Frontstage, backstage og midleregion*, Fra <https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=640>
- *Tilværelsen er som et teater*, Fra *Håndbog til dansk – litteratur, sprog, medier* af Ole Schultz Larsen, Dan sklærerforeningens Forlag og Systime 2015, s. 231-233

Omfang	24 lektioner a 45 min.
Særlige fokuspunkter	Centrale begreber: - Filmiske virkemidler (kameravinkler, billedbeskæringer, lyd, klipning) - Autenticitetsmarkør og faktakontrakt - Dokumentargenrer (tv-dokumentar vs. dokumentarfilm) - Dokumentargenrer (portræt, reality-dokumentar, sociologisk dokumentar, institutionsdokumentar, sagsorienteret dokumentar) - Det retoriske pentagram, med fokus på afsender- og modtagerforhold
Væsentligste arbejdsformer	Dialogisk klasseundervisning, gruppe- og pararbejde, individuelt skriftligt arbejde, begrebstræning, repetition

Titel 10	Voldsom lyrik
Indhold	Primærtekster i kompendiet for forløbet: - Tom Kristensen: "Det blomstrende slagsmål", 1920, Fra digtsamlingen <i>Fribytterdrømme</i> - Rudolf Broby-Johansen: "BORDELPIGE DRÆBER UFØDT", 1922, fra digtsamlingen <i>Blod</i> - Klaus Rifbjerg: "Livet i badeværelset", 1960, Fra digtsamlingen <i>Konfrontation</i> - Yahya Hassan: "BARNDOM", 2013 fra digtsamlingen YAHYA HASSAN "Djinn" (2024) af Elias Sadaq, Gyldendal - 5.værk (digtsamling), med fokus på digtene "LAYLA OG MAJNUN" (s. 13), "FADERSMÅL" (s. 17), "BARNDOM" (s. 18) og "MEDGIFT" (s. 78-80) - Mazen Ismail: "Sådan overtager vi Danmark", 2024, fra forestillingen "Hvis vi overlever i nat" (live fra Den sorte diamant) Mazen - Sådan Overtager Vi Danmark (Live fra Den Sorte Diamant) (video + lærer-transskriberet version) - Haidar Ansari: <i>Institutionaliseret</i> (2022), Gyldendal (uddrag)

- Glenn Bech: "Jeg anerkender ikke længere jeres autoritet" (2022), Gyldendal (uddrag)

Supplerende stof:

- Om Elias Sadaq Fra <https://www.gyldendal.dk/produkter/djinn-9788702399325>
- Eksempel på spoken word - digt-resitering; Amanda Gormans tale ifm. Joe Bidens indsættelse som præsident d. 20. januar 2021. [Youth Poet Amanda Gorman Recites Poem At Presidential Inauguration | NBC News](#)
- Performancevideo: Yahya Hassan reciterer digtet *BARNDOM* [Yahya Hassan performance video](#)
- **Tekster fra eksamensprøvesæt fra maj 2024 (anvendt ifm. terminsprøve):**
- "Strejfture" fra novellesamlingen *Markedsgøgleren* fra 2013. af Jelena Lengold
- TV Syd: "Esbjerg fB – Love it or leave it" - *Dokumentarserien er produceret af og blev sendt på TV Syd i efteråret 2022.*

Uddraget er dokumentarseriens slutning, fra det 11. og sidste afsnit med titlen "Alt eller intet" (12:32-22:02).

- Hans Kongelige Højhed Kronprins Frederik: Tale til dronning Margrethe

Talen blev holdt på Christiansborg Slot d. 11. september 2022 i anledning af Hendes Majestæt Dronningens 50-års regeringsjubilæum.

- "Lad mig kalde Dem for du" - Sangen blev fremført på Christiansborg Slot d. 11. september 2022 i anledning af Hendes Majestæt Dronningens 50-års regeringsjubilæum. Af Malte Ebert
- Sebastian Dorset: "Til forsvar for Onkel Reje" - Debatindlægget er fra POV d. 4. maj 2023.
- Klaus Ewald: "Leo Lummerkrog aka onkel reje" - Klummen er fra 24nyt.dk d. 18. maj 2023.
- "En vigtig besked fra Onkel Reje" - video fra DR Ramasjang, *Videoen blev offentliggjort på DR1's Facebook-side d. 1. juni 2023.*

Teori i kompendiet for forløbet:

	• Lærerproduceret materiale om: • Analyseredskaber til lyrik • Grammatik og ordklasser • Rim og rytme • Sproglige virkemidler • Tom Kristensen • Yahya Hassan • <i>Lyrikkens kendetegn og genrer</i>, Fra afsnittet "Hvad er lyrik" i ibogen <i>Litteraturhistorien - på langs og på tværs</i> af Barbara Kjær-Hansen, Peter Kennebo og Tinne Serup Bertelsen, Systime, 2020 (https://litthist.systime.dk/?id=197) + Fra afsnittet "Digt" i ibogen <i>Textanalyse</i> af Anne Bøndergaard, Systime, 2020 (https://textanalyse.systime.dk/?id=4848) • Om Klaus Rifbjerg (s. 407) fra <i>Litteraturens huse</i> af Johannes Fibiger m.fl., 2008 • Om Rudolf Brody-Johansen fra dr.dk/skole (https://kortlink.dk/25sxw) • Afsnit fra <i>Gads Litteraturlleksikon</i> af Henrik Rasmussen m.fl., 1999: ○ "Modernisme" (s. 221-222) ○ "Ekspressionisme" (s. 85) ○ "Konfrontationsmodernisme" (s. 179-180)
Omfang	32 lektioner a 45 min.
Særlige fokuspunkter	Centrale begreber: • Strofer, vers og brudte linjer • Sproglige virkemidler (gentagelser, modsætninger, billedsprog, brug af ordklasser som virkemiddel, semantiske skemaer, slang) • Billedsprog (metafor, besjæling, personificering, sammenligning, symbol) • Rimtyper (enderim, indrim, multirim og bogstavrim)

	• Modernismen (fokus på ekspressionismen og konfrontationsmodernismen) • Spoken word og slampoetry • Kontekst (fokus på tematikker om integration og samfundskritik)
Væsentligste arbejdsformer	Dialogisk klasseundervisning, gruppe- og pararbejde, individuelt skriftligt arbejde, begrebs- og repetitionstræning, læreroplæg, kreativ skrivning, repetitionsspil

Titel 10	Medier og journalistik
Indhold	Primærtekster i kompendiet for forløbet: • Per Mathiessen m.fl.: "Ny bilagsbombe under Løkke" (nyhedsartikel fra <i>Ekstra Bladet</i> den 13. maj 2014) • Thomas Larsen: "Venstres farlige krisehåndtering" (baggrundsartikel fra <i>Berlingske Tidende</i> den 20. maj 2014) • Thomas Prakash m.fl.: "De store elever kan se frem til lang tid i hjemmeskolen: Lars spiller 'velvære-bingo' med sin 9. klasse" (baggrundsartikel fra dr.dk den 2. februar 2021) • Anders Byskov Svendsen, m.fl.: "Minkavlere får erstatning for flere mink, end de havde miljøgodkendelse til" (artikel fra dr.dk d. 10. april 2024 https://www.dr.dk/nyheder/politik/minkavlere-faar-erstatning-flere-mink-end-de-havde-miljoegodkendelse-til-ulovligt) • "Har fået erstatning for mink, de ikke havde tilladelse til at have" (Fra Instagram opslag på DR ´s profil: 11.04.24 DR Nyheder (@drnyheder) • Instagram-billeder og -videoer) • Christian R.: "Kristiansborg Slots Brand" (nyhedsartikel fra <i>Politiken</i> den 4. oktober 1884) • Øjvind Hesselager: "Den arrogante bølge" (reportage Information 29.12.2004 Side 8 1487 ord Artikel-id: e02f52c0) • Johannes V. Jensen: "Verdens-Udstillingens Ofre" (fortællende journalistik fra Social-Demokraten d. 25. april 1900) • Morten Sabroe: "Oscarfest: Kan man ryge Oscar?" (Gonzo-journalistik fra <i>Politikken</i> den 27. marts 2001)

	Selvvalgt værk ud fra emnet læselyst (6. værk): Teori i kompendiet for forløbet: • Lærerproduceret materiale om: ○ Nyhedsformidlingens historie ○ Avistyper og modtagergrupper ○ Layout, vinkling og kilder ○ Genrer (informationsgenrerne, fortællende journalistik og opinionsgenrerne) og komposition • Afsnit fra <i>NEWS</i> af Henrik Poulsen, Gyldendal, 2015: ○ "Fra særheder til nærheder" (s. 83) ○ "De fem nyhedskriterier" (s. 84)
Omfang	18 lektioner a 45 min.
Særlige fokuspunkter	Centrale begreber: • Nyhedskriterier (aktualitet, væsentlighed, identifikation, sensation, konflikt) • Komposition: Nyhedstrekanten vs. spændingsopbyggende • Vinkling • Kilder (erfaringskilder, partskilder, ekspertkilder) • Layout (rubrik, underrubrik, mellemrubrik, brødtekst, byline) • Informationsgenrerne (nyhedsartikel, reportage) • Fortællende journalistik • Opinionsgenrer • Autenticitetsmarkører og fiktionskoder

Væsentligste arbejdsformer	Dialogisk klasseundervisning, gruppe- og pararbejde, individuelt arbejde, begrebstræning, læreroplæg, skriftligt arbejde ifm. opinionsgenren anmeldelse, eksamenstræning, repetitionsspil
---------------------------------------	---